

ПРОЛЕТАРИ УСІХ КРАЇВ
ЭДНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усей світ!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oookrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІ:
Червоний Прапор
(The Red Flg),
467 Manitoba Ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Виніпег, Ман. Четвер, 29 Січня. 1908. ** Winnipeg, Man. Thursday 29, January. 1908

Число 9.

Манітобський Екзекутив. Комітет розсилає по Манітобі організаторів. Якби колись, читальня, чи кемпа, хотіла мати руського організатора найзвернеться на адресу „Черв. Прап.“.

ПАСЕРБИ СВІТА.

Нині, коли є стільки багатств у світі, кожда людина повинна мати вигідне житє, а що-ж до перва робітники, що всі ті багатства витворюють? Вони будують машини і фабрики, желізницю і пароходи, будують величави доми, музеї і театри; вони добувають з майнів вуголь, желізо, золото, дорогі камені, роблять сукна і полотна, сіють і жнуть збіжжє в полі, копають канали і тунелі, на ріках ставлять мости; одним словом все те, що лише є у світі, чим світ кормить єя, хвалить єя й на найдорожчих ріках та найбільших збитках, та все є працею робітників, ділом їх рук.

Так отже й видима річ, що робітники, які витворюють ті всі багатства своєю тяжкою працею, по справедливості повинні-б з них і користати. Видима річ, що ті, що всіх кормлять і одівають і прикрашують увесь світ плодами своєї праці, не повинні-б терпіти ні голоду, ні нужди.

Нема одної чесної людини у світі, яка-б схотіла над тим спорити. Хто має в себї хоть крихітку справедливості, той згодить єя на те, що хто працює, той має і право користати плодів своєї праці. А що робітники витворюють всі житєві вигоди, про те вони й повинні мати спомогу користовати єя тими вигодами.

Природа дає людям су-

ворі матеріали, а праця робітників переробляє їх на предмети пожиточчі і приємні. Чим була-б держава та земля без праці робітників? Дикою пустинею! Люди жили-б на ній, мов звірята, без мешкань, без одєжі без нарядів, а кормили-б єя тим, що найшли-б на дорожі. Вся наука і всі штуки пропали-б тоді без слїду.

Ті, що тепер найбільше задірають носа до гори та хвалять єя єроїми властями, багатствами та розумом, — без праці робітників не мали-б нічого і вигибли-б мов руді мишенята.

Є неоспорима правда, що всякій край і всяка держава завдячують усе праці робітників; без неї світ здичив би.

Чи-крім воздуха і сонця є що в світі, чого не зробили робітники? З землі нема користи, поки робітники її не управлять. Звірину не можна би вполювати, як би робітники не поробили стрїльб та иншої зброї. З вовни не можливо зробити одїж, поки робітники не перомінять її в сукно. Вуголь, залізо, золото лежали-б глибоко в землі віками цілими, як би їх робітники не викопували та не переробляли на пожиточні річи.

Коли робітники дають суспільності всі житєві вигоди, так очевидно й самі мають право користати з тих вигод. Мають право до вигідних мешкань, доброї їди, гарних і вигідних убрань, до шкіл, театрів і бібліотек.

А тимчасом у світі діє єя зовсім инакше. Ті робітники, що роблять все, сами терплять безустанний недостаток, а часто навіть голод і найстрашнїшу нуж-

ду. Замість вигідного житя, яке їм по справедливості належит єя, живуть так нуждено, немов би мешкали в яком дикім краю. Довкола них пренїпні палати, вигідні покої збудовані їх руками, а вони сами тиснуть єя в порох, склепах і піддахах, в кімнатах тісних, вохких і темних. Стоять магазини, переповнені ріжними товарами, а робітники, що витворили ці товари, мають заледви на кусник черетвого хліба. Богачи забавляють єя в театрах, учать єя в бібліотеках та університетах, але для робітників єя заборонене; вони не мають ні часу, ні гроши на те, аби забавляти єя і учити єя.

Ті, що витворюють своєю тяженькою працею усе житєві вигоди, самі з тих вигід зовсім не користають!

Мей Біле.

ЖЕРТВНИ.

„Не вуголь єе палить єя, а житя робітників“.....

Сверкаючи, дряжачі світла лампочок на їх шапках освітлювали їх зачернені вуглем лиця, коли вони стовпили єя в одну громаду та говорили притисненим голосом про подї, що отее случили єя. Близко них на помості майни лежала голова чоловіка, зачернена і обвалена кровю. Трошка поза нею лежала рука а її палці ще злєхка корчили єя. Спід куні недавно опавшого лунка (слейту) текла в їх напряду поволеньки маленька червона струя. Вони відсували єя від неї все дальше і дальше, поки аж не збили єя в одну купу під противною стїною, а струя все таки слїдувала

за ними все дальше. Вони знали, що мусять вмерти, жадна людська сила не може їх вратувати від убійчих газів, що повзали за ними. Але страх у їх очах не був лиш самим страхом перед смертию...

Наймолодшїй, чотирнацяти-літній хлопець вткнув свою руку у руку свого батька.

— Напиши до неї, — сказав, — і до дїтий.

— „Пиши“, — воркнув недоволено батько. — Пиши. Що маємо й сказати? Чи скажемо їй, як наситити шість писків, коли в ней нема нічого... нічого...?

— Ми можемо сказати їй — сказав хлопець відважно, — хочє страх в його очах побільшував єя — що ми не боїмо єя смерти.

Чоловік почав шукати у своїй кишені за олівцем. Иньшї пішли за його приміром.

— Я не страхаю єя поред смертию, — говорив батько, але бог мені свідком, що бою єя лиш того, що вона мусять жити.

Поприкладали на вузкім просторі і, розстеливши якомога найлучше на колїнах, на дїнерках та на гладких кавалках лунка кавальчики паперу, що могли їх найти у своїх кишенях, зачали на них писати. Через довгу хвилю тревала неперервана мовчанка і чути було лиш тяжкий віддих людини в міру того, як воздух ставав тяжшїй, та драпане олівців, коли їх отяжілі палці порушались єя незручно, але швидко, ідуци на перегони із смертию. І хочє вони добре знали, що єя працею одавець через жадоху зників зробив майну смертельною лапкою, все таки у листях, що писали їх до своїх найдорожших, не бу-

ло ні слова горечі ні досади.

Поки скінчили писати, один з них покотив єя взад і лежав корчучи єя та дїшучи важко з браку воздуха. Вони не намагали єя помогати йому. Вони знали, що тим вони лиш продовжили-б його муки. І коли він остаточно успокоїв єя, та лежав з викривленим лицем і витягненим язиком, тоді їм стало трохи лєкше. Вони знали, що він вже вмер.

Хлопець сильно дряжач. Кождий віддих був тяжшїй, чим попередній. Відвернувшись злєгка від помершого та глядїв на батька.

— Я напишу їй, аби зужила мое одїне на других дїтий, — прошептав. — Вона сего не зробить, як я їй не скажу, а“....

А на дворі, озарені ясними рїанними лучами сонця, плакали жінки.

А в одній з найкостовїйших палат недалекого міста сядїв при смачнім сїданю один мущина та з насупленим лицем розважав над новинами, що їх отее лиш дістав через телефон.

Глянув почерез стїл на гарно намальовану куклу, за дїя якої недавно розвів єя з жінкою своєї молодости та воркнув:

— Се буде мене коштувати огидну суму гроши, аби єя майну припривадили назад до порядку та розпочати наново в нїй роботу.

З англ. мови переклав

Мир. Стечишин.

МАРА ВОЙНИ.

Вїйна наблизьє єя. Уже усей світ звернув свої очі на маленьку Японію, що